

GAZETA LWOWSKA.

Z *Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy*, kosztuje w prenumeracie: *Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscryja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.*

Reklamacye sa wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Portugalia. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Holandya. — Włochy. — Niemce. — Szwecya. — Grecya. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

— 000 —

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

W dopełnieniu patentu najwyższego z 5. lipca 1858 względem splacenia lub regulacyi ciężarów gruntowych poleciło w ministerjum spraw wewnętrznych rozporządzeniem z 29go marca 1858 nr. 2216 mianowanie dziesięciu komisji miejscowych we lwowskim okręgu administracyjnym, i w zamiar tego przyzwoliło na podział okręgu tego na dziesięć dystryktów urzędowych:

1szy dystrykt obejmuje wszystkie powiaty obwodu lwowskiego, tudzież powiaty Komarno i Rudki obwodu Samborskiego, i powiat Mikołajów obwodu Stryjskiego.

2gi dystrykt składa się ze wszystkich powiatów obwodu Żółkiewskiego.

3ci dystrykt składa się ze wszystkich powiatów obwodu Przemyskiego.

4ty dystrykt składa się ze wszystkich powiatów obwodu Sarnockiego.

5ty dystrykt składa się z powiatów: Sambor, Staremiasto, Starasól, Łąka, Medenice, Drohobycz, Podbuż, Turka i Borynia obwodu Samborskiego, tudzież z powiatów: Stryj i Skole obwodu Stryjskiego.

6ty dystrykt obejmuje powiaty: Bolechów, Dolina, Żurawno, Wojnitów, Rożniatów i Kałusz obwodu Stryjskiego, tudzież powiaty: Stanisławów, Tłumacz, Halicz, Tysmienica, Sołotwina i Bohorodczany obwodu Stanisławowskiego.

7my dystrykt obejmuje wszystkie powiaty obwodu Kołomyjskiego, tudzież powiaty: Delatyn i Nadwórna obwodu Stanisławowskiego.

8my dystrykt składa się ze wszystkich powiatów obwodu Czortkowskiego i Tarnopolskiego.

9ty dystrykt składa się ze wszystkich powiatów obwodu Brzeżańskiego, tudzież z powiatów: Maństerzyska i Buczacz obwodu Stanisławowskiego.

10ty dystrykt składa się ze wszystkich powiatów obwodu Złoczowskiego.

W skład każdej komisji miejscowej wchodzi jeden naczelnik komisji i adjunkt (w Przemysłu i Stanisławowie dwaj adjunkci), tudzież odpowiedna liczba dyurnistów przysięgłych.

Komisye te miejscowe mają na mocy wysokiego rozporządzenia Jego Excelencyi pana ministra spraw wewnętrznych z 20. b. m. nr. 4301 już dnia 2. czerwca r. b. być zamianowane, poczem wydane będzie zawiadomienie co do obsadzenia każdej komisji miejscowej i dnia, którego każda z nich w miejscu przeznaczonem ma swe czynności rozpocząć.

Przytem wzywa się odnośnie do tutejszego obwieszczenia z 3go b. m. nr. 771 obowiązanych na mocy tutejszego edyktu z 17. marca 1857 nr. 26 do zameldowania ciężarów gruntowych, powtórnie do przedłożenia urzędowi temu odnoszących się do tej sprawy i potąd jeszcze zaległych operatów na wszelki wypadek jeszcze przed ustanowieniem komisji miejscowych, gdyż w razie przeciwnym przeciw opieszatym użyte będą środki przymusowe.

Z c. k. krajowej komisji prezydyalnej do splacenia i uregulowania ciężarów gruntowych.

Lwów, 27. maja 1858.

C. k. krajowa dyrekcya finansowa nadała asystentowi kancelaryjnemu, *Władysławowi Mosch*, posadę koncepcyisty finansowego z płacą 600 złr. w charakterze prowizorycznym.

Lwów, 21go maja 1858.

Wiedeń, 27. maja. Dnia 26. maja 1858 roku wyszedł z c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozestany XXI. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 75. Uchwała ministeryum finansów z dnia 1. maja 1858 roku, ważna we wszystkich koronnych krajach, z wyjątkiem wojskowego Pogranicza, względem rozszerzenia zakresu działania finansowych władz w sprawach przestępstwa przepisów celnych.

Nr. 76. Rozporządzenie ministeryum handlu z dnia 2. maja 1858 r., ważne we wszystkich krajach koronnych, względem zabezpieczenia pocztowych przesyłek okrętami Lloyda do zagranicznych portów od szkody na morzu.

Nr. 77. Rozporządzenie ministeryum sprawiedliwości z dnia 5. maja 1858 roku, ważne w Austrii poniżej i powyżej Anizy, Salzburgu, Styryi, Karyntyi, Krainie, Górz i Gradisce z Istrią, Tyrolu i Vorarlbergu, Czechach, Morawii, wyższym i niższym Szląsku, względem częściowej zmiany §. 14. ministeryalnego rozporządzenia z dnia 16. listopada 1850 roku.

Nr. 78. Uchwała ministeryum finansów z dnia 14. maja 1858 roku, ustanawiająca, aby główne celne urzędy II. klasy w Königgracu, Znajmie, Cieszynie, Przemysłu, Tarnopolu, Bruku, Cili, którym równocześnie poruczone są sprawy zbiorowych kas, nosiły nazwę: Zbiorowa kasa, oraz główny celny urząd II. klasy, zaś główny celny urząd II. klasy w Koszycach, zastępujący kasę finansowego powiatu nazwę: kasa finansowego powiatu, oraz główny celny urząd II. klasy.

Nr. 79. Rozporządzenie ministeryum sprawiedliwości z dnia 19. maja 1858 roku, ważne we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem wojskowego Pogranicza, uzupełniające §. 249 karnej ustawy z dnia 27. maja 1852 roku w ten sposób, że kara wydalenia nie może być wydana z tego miejsca, do którego skazany prawnie należy.

Nr. 80. Rozporządzenie ministeryum sprawiedliwości z dnia 23go maja 1858 roku, ważne we wszystkich koronnych krajach, z wyjątkiem wojskowego Pogranicza, uzupełniające według najwyższej uchwały z dnia 19. maja 1858 roku prawne przepisy, odkąd zaczyna się liczyć początek kary przy uwięzionych obwinionych.

Sprawy krajowe.

(Stan zdrowia Cesarzowy Karoliny Augusty. — Przypadek Arcyksięcia Wilhelma.)

Wiedeń, dnia 28. maja. *Gazeta wiedeńska* podaje następujący buletyn o stanie zdrowia Jej Mości Cesarzowej Karoliny Augusty: Dnia 27. maja w nocy przerywał kaszel kilka razy sen Jej Mości Cesarzowy. Rano okazało się słabe tylko przyspieszenie pulsu, a w ogóle polepszył się stan zdrowia.

— Jego królewicz. Mości najdosłojniejszemu Arcyksięciu *Wilhelmowi* wydarzył się 26go b. m. wypadek niemiły, który mógł się łatwo i nieszczęśliwie zakończyć.

Jego królewicz. Mość był w Pottendorf obecny na wyścigach konnych, i kłusem przemierzał przestrzeń z przeszkodą, jaką jeźdźcy właśnie-co opuścili, chcąc tym sposobem dostać się prędzej na miejsce upatrzone. Lecz w tejże chwili zawrócił konia swego jeden z jeźdźców, który przeszkody najbliższej z koniem nie przesadził, i wypuściwszy go czwałem do nowego rozpędu i przesadzenia baryery uderzył koniem swym tak gwałtownie o konia drugiego, że obydwa jeźdźcy wraz z wierzchowcami swemi o ziemię uderzyli.

Jego królewicz. Mość doznał tak mocnego wstrząśnienia, że niemal przez 10 minut leżał bez przytomności, lecz wkrótce przyszedł do siebie, i wieczór powrócił do Wiednia.

Arcyksięże otrzymał kilka nieznacznych kontuzji na głowie i lewym ramieniu, lecz możemy podać za rzecz pewną, pisze *Gazeta wiedeńska*, że w tej chwili nie grozi żadne niebezpieczeństwo.

Ameryka.

(Utarczka z Mormonami. — Zamieszki meksykańskie.)

Nowy York, 8. maja. Z St. Louis 4. maja donoszą: *Leavenworth Legder* ogłosił, że ostatniego poniedziałku nadeszła do fortu z Utah depesza, w której *proszono* o posiłki i doniesiono o utarczce, jaka zaszła między geryłów bandami mormońskimi a oddziałem wojska Stanów Zjednoczonych pod dowództwem kapitana Anderson. Natychmiast wyprawiono z fortu kompanię lekkiej i ciężkiej artylerji tudzież kompanię dragonów.

Z Nowego Orleanu donoszą pod dniem 11go maja: Paropływ „Tennessee,” który dnia 7. b. m. odplłynął z Vera Cruz, zawinął do

tego portu, przywiózł wiadomości z stolicy Meksyku po d. 4. maja. Z wiadomości tych można poznać, że rząd Zuolagi chylił się do upadku. Wojska Vidaurri stoczyły walną bitwę w Meksyku. Zuolaga dla braku pieniędzy jest zupełnie bezwładny. Juarez, który okrętem „Tennessee“ przybył do Vera Cruz, doznał tam najżycielszego przyjęcia.

— Angielski poseł lord Otway przybył z St. Thomas na Vera Cruz do Hawanny. Władze tamtejsze przyjmowały go z wielkim uszanowaniem. — Paropływem „Dee“, który go przywiózł do Hawanny, nadeszła także wiadomość, że Santa Anna bawi jeszcze w St. Thomas, i czeka na pomyślnie kroki swych stronników w Meksyku. — Z rozpoznania brygu „Corter“, który zabrały angielskie łodzie kanonierskie sądząc, że wiezie niewolników, okazało się, że Anglicy dopuścili się wielkiego bezprawia przeciw okrętowi amerykańskiemu. Szczegóły tego wypadku doniosą do Washingtonu.

Portugalia.

(Pensya Dom Miguelowi. — Wiadomości bieżące.)

Lizbona, 14. maja. Portugalskie dzienniki zajmują się obecnie sprawą Dom Miguela. Lizboński dziennik handlowy doniósł najpierw, że Król wyznaczył stryjowi swemu pensję, i że ta sprawa za pośrednictwem księcia pruskiego przez hrabiego Lavradio i Chevalier Correa de Sa w Berlinie została załatwiona. Rada państwa miała już zezwolić na wypłacenie pensji. Dziennik *Nação* organ Miguela, potwierdza w ogóle tę wiadomość, jednak dodaje, że udzielenie tej pensji niema żadnego politycznego znaczenia. Książę pruski, jak utrzymuje ten dziennik, przedstawił hrabi Lavradio, że jest konieczną potrzebą, zapewnić Dom Miguelowi dostateczne utrzymanie. Hrabia pisał do swego rządu i przedstawił tę sprawę, aby pierwszemu poddanemu Króla Dom Pedra V, Dom Miguelowi Braganza wyznaczyć pensję. Odpowiedź z Lizbony była pomyślną. „Jestto, dodaje dziennik *Nação*, rzeczywiście królewski akt szlachetnej wspaniałomyślności, akt na jaki Jego królewska Mość mógł zezwolić z zupełnym bezpieczeństwem, gdyż polityczne namiętności, które niegdyś rozniecało samo imię Dom Miguela, już nieistnieją obecnie; takie postępowanie przycisnęło je na zawsze.“

— Korona dla młodej Królowy kosztuje blisko 540.000 frank.

— Rząd dopomógł bezimiennemu towarzystwu do zaprowadzenia parowej żeglugi na linii do wysp azorskich i zachodnich wybrzeży Afryki.

Hiszpania.

(Program podróży Królowej. — Wiadomości bieżące.)

Zwierzchności miejscowe tych prowincji, które zwiedzić ma Jej Mość Królowa w przyszłej swej podróży, otrzymały następujące zawiadomienie: Dnia 24. maja zjedzie Królowa do Albacete, 25go, 26. i 27. zabawi w Alicante, od 28. maja do 2. czerwca w Walencji, 3go czerwca wypocznie w Almansa, a 4go zjedzie do Aranjuez. Według pogłoski wystąpić mają z gabinetu pp. Sanchez Ocanna, Guendulain i Espeleta, minister finansów — robót publicznych i wojny. Lecz przed powrotem Królowej nie zajdzie zresztą żadna zmiana w ministerjum. — Ich Mości Królestwo przyjęli generała Narvaez w Aranjuez bardzo uprzejmie. Pogłoski o odjeździe Narvaez'a za granicę są bezzasadne. — Reprezentantem hiszpańskim w Turynie mianowano p. Alcala Galiano.

Zboże w Madrycie znacznie podrożało, i z tego też powodu wzięto pod rozwagę ustawę o spiechrach municypalnych, a termin do wolnego sprowadzenia zboża przedłużono do dalszego czasu. Lord Howden wybiera się do Francji. — Traktat pocztowy z Anglią już podpisany.

— Depesza telegraficzna z **Madrytu** z 25go maja donosi: Królowa w towarzystwie Króla, francuskiego posła i licznej świty, przybyła wczoraj do Albacete, gdzie ją ludność przyjmowała z najwyższymi okrzykami radości.

Anglia.

(Wyjazd księcia Alberta. — Depesza lorda Canninga. — Wykaz banku. — Pożyczka brazylijska.)

Londyn, 25. maja. Dziennik *Court Circular* donosi: Jego królewicz. Mość książę-małżonek odjeżdża 27. b. m. z Osborne na łódź stały w towarzystwie podpułkownika Ponsonby. Książę udaje się do Koburgu dla odwiedzenia brata swego, księcia panującego, i zjedzie się tam z księciem Fryderykiem Wilhelmem pruskim i jego małżonką. Książę wrócić ma 7. czerwca do Anglii.

— Depesze lorda Canning'a, które spowodowały cofnięcie mocy Cardwell'a, składają się z trzydziestu dwóch listów. Pierwszy jest od Outram'a do lorda Canning'a, i pisany jest z obozu z pod Chiurlut dnia 3. marca. Outram, który wówczas piastował jeszcze posadę nadkomisarza w Audzie, i któremu lord Canning przesłał proklamację tę jeszcze w zarysie, uznał ją za nadto surową i wymierzającą karę zbyt za ogólnie. Na ten list kazał lord Canning dnia 10. marca z Allahabadu odpowiedzieć przez sekretarza swego temi słowy: „Uznając słuszność uwag generała, uprasza go o dołączenie do przesłanej mu proklamacji i te jeszcze słowa pojednawcze: „że wszyscy ci, którzy się spieszą poddać i nadkomisarzowi przybędą w pomoc przy usiłowaniu jego przywrócenia porządku, otrzymają przebaczenie winy, i że gubernator generalny gotów jest uwzględnić według słuszności wszelkie ich w tej mierze zasługi, i przywrócić im dawniejsze ich prawa;“ proklamację uzupełnioną tym dodatkiem niech więc sir James ogłosi natychmiast po wzięciu Luknowa, a pierwszy zarys jej zniszczy wraz z wszystkimi

wydrukowanymi już egzemplarzami. We trzy tygodni po tym liście uadszedł i inny od sekretarza lorda Canning'a, z Allahabadu 31go marca, w którym wyluszczone powody, dla których nie można było pójść za radą sir James Outram'a (by poddającym się przyrzeczono zwrot posiadłości i praw im przysługujących). I gubernator generalny — mówi dalej to pismo — jest także zdania, że mieszkańców w Audzie nie należy uważać za buntowników takich, jak w innych prowincjach indyjskich. Aude bowiem wcielono do posiadłości angielskich wbrew woli mieszkańców tamtejszych, a wielu naczelników krajowych ucierpiało przez to na majątku i wpływie swoim. Rzecz ta łagodzi winę rokeszan, i dlatego też nie zagrożono w proklamacji karą śmierci lub więzienia nikomu, kto by zaraz broń złożył, lub kto niedopuszczył się morderstwa niecnego. Nie żądano nic więcej, jak tylko powrotu do spokoju i przyczynienia się do przytłumienia rokoszu. Lecz gdyby prócz tego przyrzeczono jeszcze i przywrócenie dawniej posiadanych prerogatyw, tedy mogłoby się niemal tak wydać, jakby przeciwnikom przyznawano nie tylko pewną słuszność i szlachetność postępowania, lecz nadto jakby ich uważano i za zwycięzców. Takie przyrzeczenie byłoby tylko dowodem niepewności i wróżyłoby nieledwie, że w razie rokoszu przeciw Anglii mogliby się spodziewać odniesienia jakowych korzyści. Być może, że tym sposobem przyszłoby prędzej do uspokojenia się mieszkańców w Audzie, lecz przyszłość nigdy pewną nie była.

— Wykaz banku londyńskiego: Banknotów w obiegu 20,282,930 funt. szt., zatem ubytek o 96,335 funt. szterling. Brzęcząca moneta 17,926,980 funt. szterl. zatem przybytek o 129,273 funtów szterl.

— Cesarsko brazylijski rząd zawarł tu z Rotszyldem 4½ procentową pożyczkę w kwocie 1,500,000 ft. szt. Ta kwota przeznaczona jest na budowę żelaznej kolei „Dom Pedro“.

Francya.

(Flota ewolucyjna. — Konferencje. — Zaliczki banku. — Ochrót handlu w kwietniu. — Wiadomości bieżące. — Memoryał mołdawski. — Podniesienie rent.)

Paryż, 25. maja. Dzisiaj nadeszła tu telegraficzna depesza z wiadomością, że admirał Lyons z częścią swojej eskadry opuścił Malte i udał się na adryatyckie morze krążyć nad albańskim wybrzeżem. Admirał oczywiście chce zwrócić uwagę obydwu francuskich okrętów wojennych, a iż Francya w niczem nie pozostaje za Anglią, zatem ewolucyjna eskadra z Toulonu miała otrzymać rozkaz rozciągnąć swe ewolucje aż do adryatyckiego morza. Eskadra ta z pięciu liniowych okrętów i jednej śrubowej fregaty wykonywała przedwczoraj manewry w zatoce Nizy. — Orleaniści, którzy na pogrzeb s. p. księżny Orleanu wyjeżdżali do Anglii przybyli tu wczoraj z powrotem. Było ich blisko 200. Zwolennicy skojarzenia nie byli obecni, jednak Guizot i książę Brogli wysyłał swych synów w zastępstwie.

— Pełnomocnicy paryskiej konferencji, zobowiązali się wzajemnie, zachować zupełną tajemnicę toku spraw i obrad, nie tak więc łatwo pozwolili sobie tutejsze dziennikarstwo, zapuszczać się w domysły, jaką politykę uchwalą gabinet konferencji w ministerjum spraw zewnętrznych. Zresztą w dziedzinie wyższej polityki niema także i dzisiaj nic nowego.

— Słychać, że bank Francji przyjął teraz na siebie rzeczywiście zaliczyć te 130 milionów, których towarzystwa kolei żelaznej potrzebują tego roku niezbędnie, a to aby tym sposobem uniemożliwić nową emisję obligacji.

— Jenerałna dyrekcja celna ogłosiła temi dniami przegląd przywozu i wywozu w miesiącu kwietniu i w czterech pierwszych miesiącach roku; z tego przeglądu okazuje się, że celne dochody wynosiły w kwietniu b. r. 14 milionów to jest 1½ miliona mniej jak w kwietniu upłynionego roku. W czterech miesiącach razem i w porównaniu z upłynionym rokiem spadły dochody z 60 na 55 milionów. Wywóz wódki, maszyn, artykułów mody, skór, materijedwabnych, wełnianych i merynow, nareszcie porcelanowych, szklanych i krystalowych towarów zmniejszył się także.

— Książę Napoleon puści się zapewne temi dniami w podróż do Algierji, gdzie jakiś czas zabawi, potem wróci do Paryża a w końcu lata obejmie administrację.

— Słychać, że książę Vogorides, kajmakam Mołdawii, przesłał Fuad Baszy докладne sprawozdanie z czynności w ciągu swej administracji, a oraz jakie jest finansowe położenie kraju. To sprawozdanie mają drukować zaraz po ukończonych konferencyach pełnomocników. Jestto pierwszy wypadek, że dokumenta tego rodzaju ogłaszają w Mołdawii.

— *Monitor* z dnia 22. maja, ogłasza w niektórych względach ciekawe rozporządzenia, które w każdym razie, chociaż nie naraz, podniesie renty. Dobroczynne bowiem zakłady otrzymały zlecenie, sprzedawać swe nieruchomości dobra a za czysty dochód kupować renty; tem samem powiększy się znacznie roczny dochód tych zakładów. Renty tym sposobem nabywają większej pewności, a właściciele mogą w dobrach zaprowadzać korzystniejszą uprawę ziemi, z tego też względu zasługuje ten środek na ogólne uznanie.

Holandya.

(Traktat hanilowy z Danią. — Niepokoje robotników.)

Haga, 24. maja. Dziennik *Staats-Curant* ogłasza ugodę zawartą między Holandya a Danią pod dniem 6. b. m. Na mocy tej ugody przysługują duńskim okrętom w holenderskich portach macierzystego kraju i w portach holenderskich, nadmorskich kolonii, równe prawo z okrętami Holandji.

— Dnia 25go b. m. wysłano do wioski Zoltkamp położonej w prowincyi Grönningem oddział 25 dragonów, aby tamtejszych niepokojnych po plantacjach robotników, którzy swe nieukontentowanie objawili niepokojącemi zaburzeniami, nakłonić, a w potrzebnym razie zmusić do posłuszeństwa. Zdaje się, że ten oddział konnicy był niedostatecznym, gdyż władze wysłały znowu 60 ludzi piechoty w posiłku.

Włochy.

(Rozprawy w Izbach piemontskich.)

Ustawa przedłożona dnia 18. b. m. na posiedzeniu Izby sardyńskiej przez kilku deputowanych z lewej względem nadania prawa obywatelstwa także i Włochom nie w Sardynii urodzonym, postanawia w pierwszym artykule, że mieszkańcy prowincyi objętych ustawami zjednoczenia z 27. maja, 16. i 21. czerwca, 11. i 27. lipca 1848 uważać należy za obywateli krajowych, jeśli w ciągu 6 miesięcy po ogłoszeniu tej ustawy z tem się oświadczą, że z prawa tego chcą korzystać, i jeśli jeszcze przed 22. stycznia 1850 w państwach sardyńskich zamieszkiwali.

Na posiedzeniu Izby drugiej z 19. b. m. przemawiał prezydent ministrów, hr. Cavour, przez ciąg 3ch godzin spełna za projektem względem zaciągnięcia pożyczki 40 milionów franków, a w końcu zastrzegł sobie, że jeszcze na przyszłym posiedzeniu wyjaśnić chce niektóre punkta szczególnie. Jakoż zabrał głos nazajutrz i popierał szczegółowo wczorajszą swą propozycję. Przyrzekł przytem zaprowadzić należytą oszczędność w administracyi publicznej i nie tańc tego, że przychody państwa nieco się zmniejszyły, a następnie przeszedłszy ze stanowiska ekonomicznego na polityczne oświadczył, że radzcy korony postanowili wytrwać przy teraźniejszym systemie administracyjnym, i że polityka zewnętrzną będzie narodowa. „Sądzę — mówił dalej hr. Cavour — że niedoznam żadnego zaprzeczenia od ministra wojny, jeśli śmiem utrzymywać, że deputowani Sabaudyi mimo opozycji swej w Izbie gotowi jednak w razie wojny o niepodległość,łożyć życie swe za ojczyznę i Króla. Na tem zakończyłbym moja przemowę, gdyby jeden z deputowanych (Costa) z tem się nie wyraził, jakoby rząd używał liberalnej polityki włoskiej tylko za środek rządzenia, a właściwie nie chodzi mu ani o wolność, ani o niezawisłość krajów włoskich. Otoż na zbiecie sądu jego odwołuje się do świadectwa dzienników urzędowych z tamtej strony rzeki Tesynu, które polityce naszej ostro przyganiają. Lecz ze względu dla rządów po tamtym brzegu Tesynu, i którzy w parlamencie tym zapewne nie mają żadnych przyjaciół — nie chcę więcej słów tracić.“ — *Gazeta wiedz.* dodaje: Hrabia Cavour zapomniał jednak i przy tej sposobności wyjaśnić, kto też właściwie niezawisłości Sardynii zagraża, lub jej jest przeciwny.

Mimo odwoływania się ministeryalnego do wszystkich stronnictw w Izbie, sprawa ta jednak nie została rozstrzygnięta.

Komisyja senatu zaproponowała w sprawozdaniu swem o ustawie prasy — przyjęcie jej bez żadnej zmiany.

Niemce.

(Stan zdrowia Króla pruskiego. — Komisyja rozpoznawcza żeglugi na Elbie. — Trzęsienie ziemi w Wisbadenie.)

Staats Anz. donosi z Poczdamu: Zdrowie J. M. Króla polepsza się wprawdzie stanowczo, lecz dla lepszego naradzenia się nad sposobem kuracyi letniej postanowili lekarze przyboczni złożyć radę lekarzy, na którą zaprosili dyrektorów klinik medycznych. Do tych należy: tajny radca medyczny dr. Romberg z Berlina i tajny radca medyczny dr. Frerichs z Wrocławia. Konsylium odbędzie się w Berlinie.

Z *Drezna* piszą z 21. maja: Wczoraj po południu przybyła tu komisyja dla rozpoznania żeglugi na Elbie, składająca się z urzędników budowlu nadrzecznych wszystkich państw leżących nad Elbą. Komisyja ta rozpoznawała bieg wyższej Elby na paropływie „Saxonia“, a po krótkim wytchnieniu w tem mieście, odplynęła dalej z biegiem wody. Jak wiadomo, opadła teraz woda na Elbie, z czem nadarzyła się teraz najlepsza sposobność do wykrycia niektórych niedogodności żeglugi na tej rzece.

Wiesbaden, 25. maja. Wczoraj, w drugie święto, około 6 godziny wieczór wśród chłodnego powietrza i przed samem rozpoczęciem nawalnego deszczu dało się czuć tutaj i w okolicy dość silne wstrząśnienie ziemi, jednak niesłychać aby gdziekolwiek wyrządziło szkody.

Szwecya.

(Wyrok w sprawie religijnej.)

Sztokholm, 19. maja. Trybunał skazał sześć kobiet na wygnanie z kraju za przejście z wyznania ewangelicko-augsburskiego do kościoła katolickiego. Proces trwał lat cztery.

Grecya.

(Zamknięcie izb. — Założenie Nowego Koryntu.)

Ateny, 15. maja. Królewskim rozporządzeniem zostały izby zamknięte w poniedziałek zatem dnia ustawą z 1856 roku na zamknięcie prawodawczej sesyi przeznaczonego. Między wotowaniami ustawami zasługują na uwagę: ustawa względem założenia nowego miasta Koryntu, pod Skinią nad brzegiem zatoki tego samego nazwiska. Każdemu mieszkańcowi zburzonego Koryntu i Examili oddaje się bezpłatnie w nowym mieście plac na budowę w największej przestrzeni 2000 □ pików a w najmniejszej 500 □ pików, jednak pod tym warunkiem, aby w ciągu dwóch lat przystąpiono już do budowy, w przeciwnym razie przypada plac budowy na nowo na

miasto. Prócz mieszkańców zburzonego Koryntu i Examili, którzy dowolnie obierać sobie mogą plac na budowę, otrzymywać będą przez pięć lat wszyscy inni, którzy chcą osiedlić się w nowym mieście, bezpłatnie 500 □ pików placu na budowę; równie i gmina otrzymuje grunta potrzebne na zakłady gminy, targowice etc. Rząd pozostawia dla siebie tylko na publiczne budowle potrzebne place, także i te na których starożytności znajdują się albo zostałyby później odkryte. Państwo zalicza pieniądze potrzebne na założenie portu. Po upływie pięciu lat pobierać się będzie, osobną ustawą przepisany podatek od towarów do portu sprowadzonych albo z portu wywozonych, jednak tylko na tak długo, póki dochody z tego podatku nie zwrócą zrobionej zaliczki państwu.

Turcya.

(Najnowsza poczta lewatyńska.)

Konstantynopol, 22. maja. Paropływem Lloyd'a „Neptun“ nadeszły do Tryestu następujące wiadomości:

Na przedwczorajszym posiedzeniu ministeryalnej rady zapadły uchwały względem Czarnogóry. W pierwsze święto Bajramu miał baron Prokesch konferencyę u wielkiego Wezyra. Wysłano ośm batalionów posiłkowego wojska; oczekują nowego okólnika Partyi. Miejscowym dziennikom zabroniono pisać o wypadkach w buntowniczych prowincjach. W wilią Ramazanu była krwawa potyczka między Czerkiesami a rosyjską załogą w Jekaterinostawiu. Rosyianie mieli utracić 500 ludzi. P. Lesseps wraca do Francyi.

Smyrna, 22. maja. W głębi kraju zaszły na kilku miejscach krwawe utarczki między tureckimi a greckimi mieszkańcami. Pierwszy turecki parostatek przybył z Odesy.

A z y a.

(Telegram z Indyi. — Doniesienia z Indyi.)

Ogłoszone poprzednio urzędowe doniesienia zagranicznego urzędu w Londynie uzupełnia teraz nadesłana gazecie *Times* z Malty wiadomość telegraficzna. Treść jej następująca:

Alexandrya, 16. maja. Najnowsze poczty są: *Kalkuta*, 22. *Madras*, 28. a *Hongkong*, 13. kwietnia. Telegraficzne wiadomości oficerów z Allahabadu potwierdzają doniesienie, że sir Edward Lugard 15. kwietnia uwolnił Azymgur od oblężenia. Dnia 15. wziął szturmem most zajęty przez nieprzyjaciół, a oddział pod rozkazami brygadiera Douglas puścił się dnia 17. w pogoń za rokoszanami. Ściganie rozciągało się 15 angielskich mil aż do Gorukporu. Rokoszanie utracili 3 działa i wiele ludzi. Z angielskiej strony strata była nieznaczna. Sądono, że nieprzyjaciół nie będzie w stanie przeprawić się przez Gogre. Z Kawnporu donoszą, że buntownicy Radszah z Mynpore przybył z znaczną zbrojną siłą do Ourzas, i sądzą powszechnie, że rokoszanie zamysłają trzymać się pod Kalpi. Koser Singh sili się, jak słyhać, wkroczyć w powiaty Dehar. Na głowę jego nałożono cenę 25.000 rupiów. Sztab sir Colia Campbella opuścił 19. kwietnia Kawnpore i posunął się na Futtighur ku Rohilkundowi. Brygadier Walpole uderzył dnia 14. na fort Raxour w Audzie i utracił 100 ludzi, między tymi czterech oficerów. W nocy ustąpił sam z fortu nieprzyjaciół. Begum Audhy ma się znajdować z orszakiem 3000 ludzi w forcie koło Khyrabadu. Brygadier Jones uderzył na oddział rokoszan liczący 2000 ludzi i rozprószył. Zabrał im cztery działa i zadał wielką klęskę. Poczem wielu z nich uszło do domu, a drudzy z dwoma ocalonemi działami i zwrócili się do Rudzy Badad.

Dramatyczne są szczegóły zdobycia Szunderyn. Bombardowanie trwało pięć dni dzień i noc, i przeszło 1000 bomb rzucono do miasta, które ma 100.000 mieszkańców i zasłonięte jest fortem. Dnia 17. marca zrobiono wyłom, uszykowano kolumny do szturm, które się składały z ochotników pod dowództwem oficera. Na zachodniej stronie fortu mieli się ukrywać pod wałami, aż pokąd nie usłyszą hasła z przeciwniej strony, wtedy mieli się wdierać na mury. Spozstrzegł ich jednak nieprzyjaciół i dał ognia. Nie odpowiedziano na ten ogień. Nagle zagrzmiała salwa ze wszystkich baterii, i z przerażającym okrzykiem hurra rzucili się Anglicy wzdłuż przepaści na mury. Oficerowie i szeregowcy polegli, ale ci, co się ostali, wdarli się do wyłomu; w krok za nimi ruszyło kilka set krajowych żołnierzy, i starli się z małą liczbą pozostałych obrońców. Większa część indyjskich obrońców ojczyzny ratowała się jak zwykle jeszcze przed szturmem ucieczką. Na pozostałych wyprawiono wzdłuż bastyonu łowy, i tak było im spieszo dostać się na pole, że wielu z nich rzuciło się z obrzymiego muru i u podnóża jego zostali zdruzgotani. Ztem wszystkim rokoszanie wykonali akt zemsty. Gdy zdobywcy chcieli opanować działa na jednym bastyonie, wyleciał bastyon z 70 angielskimi żołnierzami w powietrze; trzech tylko zostało przy życiu.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 27. maja. Dzisiejszym paropływem przybyli tu poseł holenderski i turecki wiceadmirał Muszager Basza.

Medyolan, 26. maja. Stan zdrowia Manzoniego polepsza się stopniowo; sądzą, że niebezpieczeństwo już minęło.

Medyolan, 26. maja. Jego Cesarzew. Mość Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian przybył tu wczoraj z Riva di Trento, gdzie zjechał się z Jego Cesarzew. Mością Arcyksięciem Karolem Ludwikiem.

Medyolan, 27. maja. Stan zdrowia Manzoniego polepszył się tak dalece, że niebędą już wydawane żadne buletyny. Jego Ce-

